

Skipulagsstofnun
b/t Jakob Gunnarsson
Borgartún 7b
105 Reykjavík

Reykjavík, 29. september 2020
UST202009-025/R.K.
08.12.00

**Efni: Mat á umhverfisáhrifum –Frummatsskýrsla - Framleiðsluaukning
Stofnfisks hf. í eldisstöð í Vogavík á Vatnsleysuströnd**

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar dags. 1. september sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um ofangreinda frummatsskýrslu.

Framkvæmdarlýsing

Stofnfiskur hf. (hér eftir nefnt rekstraraðili) áætlar að auka framleiðslu laxa í eldisstöð félagsins í Vogavík í sveitarfélaginu Vogum á Vatnsleysuströnd á Reykjanesi. Áformað er að hefja 50 tonna seiðaframleiðslu í stöðinni og 450 tonna áframeldi á laxi. Stöðin er staðsett suðvestan við þéttbýlið Voga í rúmlega 700 m fjarlægð frá næstu íbúabyggð. Á lóðinni, norðvestan við eldiseiningarnar, er einnig nýtt sambyggt sláturhús starfseminnar. Lóð rekstraaðila er skilgreind sem athafnasvæði í aðalskipulagi Sveitarfélagsins Voga og er samþykkt deiliskipulag frá árinu 2015.

Núverandi starfsleyfi heimilar 200 tonna framleiðslu á ári en rekstraraðili er með útistandandi frávík fyrir framleiðslu í stöðinni umfram þá heimild. Sótt er um heimild til að hafa að hámarki 400-500 tonna lífmassa í stöðinni en nákvæmt umfang er óljóst í frummatsskýrslu að mati Umhverfisstofnunar. Fram kemur að með tilkomu seiðaeldisstöðvar mun allur lífsferill eldislaxa vera innan stöðvarinnar í Vogavík. Byggð verður þar að auki skrifstofuhúsnæði á lóð rekstraraðila.

Umhverfisstofnun bendir á að mikið ósamræmi hefur verið í upplýsingum frá rekstraraðila um umfang starfseminnar. Samkvæmt móttöku Skipulagsstofnunar á matsskyldufyrirspurn kemur fram að fyrirhuguð framleiðsla væri 320 tonn á ári. Samkvæmt umsókn um starfsleyfi til Umhverfisstofnunar sækir umsækjandi um aukningu í framleiðslu í Vogavík úr 200 tonnum af laxi í 400 tonn. Samkvæmt frummatsskýrslu mats á umhverfisáhrifum er lögð fram umsókn um 450 tonna framleiðslu en að hámarki 500 tonna lífmassa á hverjum tíma. Í samantekt frummatsskýrslu segir að framleiða eigi 50 tonn af seiðum sem fullnægi framleiðslu á allt að 450 tonnum af klakfiski í eldisstöðinni (ii) sem myndi gefa 500 tonna lífmassa. Þar að

auki kemur fram í greinargerð með deiliskipulagi Sveitafélagsins Voga (dagsett 9. desember 2014) að rekstraraðili stefnir á stækkun um 500 tonn í fyrsta áfanga en með tímanum í 1.000 tonn (bls. 3). Óljóst í frummatsskýrslu hvort heildarumfangið sem sótt er um og hér er til umfjöllunar sé 400 tonna, 450 tonna eða 500 tonna hámarks lífmassi. Umhverfisstofnun telur að bæta þurfi úr þessu og að umfang skuli vera skýrt tekið fram í matsskýrslu framkvæmdar, þ.e. hámarks lífmassi í stöðinni á hverjum tíma, ársframleiðsla og upplýsinga um það hvernig starfsemin skiptist niður í lífmassa laxaseiða, klakfiska og áframeldislaxa.

Mat á umhverfisáhrifum

Þeir umhverfisþættir sem Umhverfisstofnun tekur afstöðu til eru; jarðmyndanir, grunnvatn, lífríki viðtaka og fuglar. Umhverfisstofnun telur megin umhverfisáhrif frá stækkun starfseminnar vera á grunnvatns á svæðinu og áhrif á lífríki viðtakans vegna fráveitu starfseminnar.

Jarðmyndanir

Sveitarfélagið Vogar stendur á Þráinsskjaldarhrauni og er athafnarlóð rekstraraðila næst Vogastapa og setur svip sinn á hraunið. Umhverfisstofnun bendir á að Þráinsskjaldarhraun fellur undir 61. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013 um sérstaka vernd. Samkvæmt vefsíðu Náttúrufræðistofnunar Íslands um sérstaka vernd má sjá að nafn eldstöðvakerfisins er Krýsuvík-Trölladyngja og er það forsögulegt hraun sem rann fyrir landnám. Framkvæmdir verða við skilgreint athafnasvæði þar sem hrauninu hefur þegar verið raskað vegna byggðar á svæðinu. Umfang ósnerts hrauns sem verður fyrir óafturkræfu raski vegna framkvæmdanna eru um 0,5 ha. Mun það vera vegna byggingu seiðaeldistöðvar og aðkomuvegs. Beint rask vegna framkvæmdarinnar verður umfangslítið skv. frummatsskýrslu.

Stofnunin bendir á að í frummatsskýrslu var ekki fjallað um þann möguleika að byggja seiðaeldishús nær núverandi byggingum, frekar en í jaðri athafnasvæðisins, til að minnka rask á ósnertu hrauni. Stofnunin bendir á að rask á hrauni skuli einungis verða að brýnni nauðsyn og þegar aðrir kostir eru ekki fyrir hendi skv. 61. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013.

Umhverfisstofnun telur áhrif framkvæmdar á landslag, ásýnd og jarðmyndanir vera óverulegar frá núverandi ástandi. Svæðið sem verður fyrir óafturkræfu raski vegna mannvirkjagerðar er innan deiliskipulags athafnasvæðis Vogavíkur og því gert ráð fyrir iðnaði sem þessum á svæðinu.

Umhverfisstofnun bendir á að í samantekt er niðurstaða áhrifa á jarðmyndarnir settar fram á þann hátt að orðið „ekki“ er ekki feitletrað með orðinu afturkræf en ætti að vera það þar sem áhrifin eru ekki afturkræf eða óafturkræf.

Grunnvatnstaka

Grunnvatn í frummatsskýrslu er allt vatn sem dælt er uppúr níu borholum til nýtingar í stöðinni og skiptist í jarðsjó annars vegar og ferkvatn hins vegar. Vegna stækkun

stöðvarinnar er áformað að auka grunnvatnstöku um 400 l/sek svo að heildar grunnvatnsvinnsla vegna starfseminnar fer úr 972 l/sek upp í 1.372 l/sek. Ráðgert er að bora tvær nýjar vinnsluholur til viðbótar við þær sem fyrir eru á lóð rekstraraðila. Ein fyrir jarðsjó og önnur fyrir ferskvatn. Auka á vinnslu á jarðsjó um 330 l/sek en vinnslu ferskvatns um 70 l/sek.

Umhverfisstofnun telur að framsetning á kafla um grunnvatnstöku geti verið skýrari í matsskýrslu framkvæmdar.

Umhverfisstofnun tekur fram að rekstraraðili muni dæla upp grunnvatni sem fellur undir lög nr. 36/2011 um stjórn vatnamála og hefur vatnshlotanúmerið 104-263-G. Vanshlotið nefnist Reykjanes. Grunnvatnshlot þurfa að ná umhverfismarkmiðum sínum um góða magnstöðu skv. reglugerð nr. 535/2011 um flokkun vatnshlota, eiginleika þeirra, álagsgreiningu og vöktun. Krafa er um að grunnvatnshlotið hafi góða magnstöðu, en vatnstaka getur haft neikvæð áhrif ef hún er umfram endurnýjun grunnvatns. Um vöktun vatns vegna atvinnurekstrar sem getur haft í för með sér mengun fer samkvæmt ákvæðum í leyfi. Stofnunin minnir á að vatnstakan og viðbót borhola er leyfisskyld og þarf að sækja um nýtingarleyfi til Orkustofnunnar skv. 6. gr laga nr. 57/1998 um rannsóknir og nýtingu auðlinda í jörðu. Tryggja þarf að ástand grunnvatnshlots versni ekki en mat á því hvort vatnstaka sé sjálfbær og hafi ekki neikvæð áhrif á grunnvatnsstöðu er tekin við leyfisveitingu þess stjórnvalds (OS).

Gert er ráð fyrir því að þrátt fyrir 20% aukningu í ferskvatnstöku úr borholu rekstraraðila verði vinnslan áfram sjálfbær þar sem ekki hefur orðið vart við breytinga á efnainnihaldi ferskvatns í Vogum þrátt fyrir mikla dælingu þar árum saman. Talið er að úrkoma á svæðinu fullnægi grunnvatnsendurnýjun og muni því aukin dæling ekki valda óverulegum áhrifum .

Vegna aukinnar vatnsvinnslu við stækkun fiskeldisins er þörf á að Sveitarfélagið Vogar sæki neysluvatn sitt annað en á lóð rekstraraðila og verður vatnið úr þeim borholum því aftur á forræði fyrirtækisins. Til stendur að bora nýtt vatnsból fyrir íbúa sveitarfélagsins sunnan Reykjanesbrautar líkt og fram kemur í tillögu að breytingu á aðalskipulagi og tillögu að deiliskipulagi Voga sem auglýst var 13. maí sl. Er það fyrirhugaða vatnsból í tæplega 2 km fjarlægð suður af lóð eldisstöðvarinnar.

Í frummatsskýrslu eru áhrif aukinnar jarðsjótöku á lóð rekstraraðila talin hafa óveruleg áhrif á gæði neysluvatns í nýju vatnsbóli Voga. Að mati Umhverfisstofnunar er þörfin á borun nýrra neysluvatnsbrunnna fyrir íbúa Voga afleiðing stækkunar fiskeldis rekstraraðila og aukinnar nýtingar á ferskvatni.

Í frummatsskýrslu er einngi fjallað um áhrif fóðurnýtingar á gæði grunnvatns. Þar segir: *Takist að bæta fóðurnýtinguna er líklegt að gæði grunnvatns á svæðinu haldist óbreytt þó meira magn næringarefna streymi frá eldinu vegna framkvæmdarinnar og áhrif á gæði grunnvatns verði því óveruleg, en gætu verið nokkuð neikvæð ef fóðurnýtingin helst áfram sú sama.* Umhverfisstofnun telur óskýrt hvers vegna verið er að meta áhrif á gæði

grunnvatns vegna losunar næringarefna í frárennsli frá eldinu. Stofnunin telur ekki að eldið og losun næringarefna í eldisvatn ætti að hafa nein áhrif á innihald grunnvatns á svæðinu enda sé eldisvatnið losað til sjávar. Stofnunin minnir á að við hverskyns dælingu efna sem kunna að hafa áhrif á grunnvatn skuli fara eftir reglugerð nr. 797/1999 um varnir gegn mengun grunnvatns.

Frárennsli

Fram kemur í frummatsskýrslu að seiðaeldisstöðin muni hreinsa eldisvatn og endurnýta það skv. nýjustu tækni. Svokallað RAS kerfi (e. Recirculating Aquaculture Systems) verður notað þar sem allt að 99% af eldisvatninu verður endurnýtt með því að sía vatnið í gegnum lífhreinsi (e. biofilters). Því þarf aðeins 15-20 l/sek af ferskvatni til seiðaeldisins. Fram kemur í frummatsskýrslu að samhliða starfsemi verður nýtt sláturhús byggt en það verður útbúið nýjustu tækni fyrir slátrun og hreinsun á lífrænum úrgangi og dauðhreinsun blóðvatns. Um 70% af eldisvatninu í eldi klaklaxa og sláturlaxa er síað og endurnýtt á milli kerja með loftun sem fjarlægir koltvíoxíð úr vatninu og bætir við súrefni. Ekki kemur fram hvers konar hreinsikerfi er notað en Umhverfisstofnun telur umfjöllun um hreinsun eldisvatns í klak- og áfarmeldi eiga að vera ítarlegri og skýrari í matsskýrslu framkvæmdar. Þar er mestur lífmassi stöðvarinnar og þaðan kemur megnið af losun næringarefna.

Þó fjallað sé um endurnýtingu eldisvatns og magn vatnstöku fyrir eldið þá er ekki fjallað um hvert flæði frárennslis verður um útrásina. Umhverfisstofnun telur að skýrt þurfi að koma fram í matsskýrslu magn frárennslis frá stækkaðri eldisstöð og mat á áhrifum losunar hreinsaðs frárennslis á lífríki viðtakans 5 metra niður fyrir meðalstórstraums-fjöruborð.

Losun frárennslis frá eldinu er í dag leitt út í fjöruborðið en útrásin liggur norðvestan við eldisstöðina. Umhverfisstofnun tekur fram að rekstraraðili losar frárennsli í strandsjávarvatnshlot sem fellur undir lög nr. 36/2011 um stjórn vatnamála og hefur vatnshlotanúmerið 104-1382-C og nefnist Hafnir að Gróttu. Samkvæmt reglugerð nr. 535/2011 skulu vatnshlot vera í mjög góðu eða góðu vistfræðilegu ástandi. Ef vatnshlot samræmast ekki umhverfismarkmiðum þá skal grípa til aðgerða til þess að ná betra ástandi skv. stjórn vatnamála.

Við stækkun mun frárennslið frá seiðaeldisstöðinni sameinast frárennsli frá öðrum eldishúsum og sláturhúsi svo allt frárennsli er losað saman um eina útrás út í sjó er fram kemur frummatsskýrslu. Útrásarlögnin verður lögð undir meðalstórstraumsfjörumörk skv. kafla 4.1.4 enda er slíkt skylt skv. 9.2 gr. reglugerðar nr. 798/1999 um fráveitur og skólþ. Nýja lögnin verður 0,8 m í þvermál, 200 m löng og niðurgrafin í fjöruna á um 100 m kafla og liggja þaðan á sjávarbotninum. Ljóst er að rask á fjöru mun valda neikvæðum en staðbundum áhrifum á það lífríki sem þar er. Fram kemur í frummatsskýrslu að við frágang verður mokað yfir lögnina í fjörunni, vegslóði fjarlægður og efni notað til þess að hylja lögnina á landi. Umhverfisstofnun telur að ganga eigi frá fjörunni á þann hátt að ásýnd lagnarinnar sé óveruleg og að lífríkið þar nái að dafna á ný með tímanum.

Umhverfisstofnun telur mikilvægt að fjallað verði um í matsskýrslu framkvæmdar hvernig ganga skuli frá núverandi útrásum og tjörn á lóðinni þegar notkun þeirra er alfarið hætt með tilkomu nýrrar útrásar. Stofnunin bendir á að góður frágangur dregur talsvert úr neikvæðum umhverfisáhrifum stöðvarinnar m.t.t. ásýndar svæðisins.

Fram kemur að áætluð losun næringarefna í frárennsli eftir áætlaða framleiðsluaukningu verður 36,9 tonn af köfnunarefni og 4,5 tonn af fosfór ef fódurstuðullinn verður áfram 1,4. Markmið rekstraraðila er þó að ná fódurstuðli niður í 1,2 og við það lækkar heildarlosun í 28,4 tonn af köfnunarefni og 3,5 tonn af fosfór. Áætlað er að losun á fosfór frá eldisstöðinni í Vogavík verði 10 kg fyrir hvert framleitt tonn af laxi. Í frummatsskýrslu kemur fram að í núverandi starfsleyfi Stofnfisks fyrir eldið í Vogavík er ekki sett viðmið um hámarkslosun á fosfór frá eldinu. Er þetta vegna þess að starfsleyfið er gefið út af heilbrigðisnefnd Suðurnesja en ekki af Umhverfisstofnun. Rekstraraðili miðar mælingar því við starfsleyfi fiskeldisstöðvar við Kalmanstjörn í Reykjanesbæ, sem hefur heimild til losunar á allt að 14 kg af fosfór fyrir hvert framleitt tonn af laxi á ári. Umhverfisstofnun tekur fram að í öllum nýjum starfsleyfum frá stofnuninni er krafa um hámarkslosun 10 kg af fosfór/framleitt tonn af fiski við losun í sjó. Er því áætluð losun fosfórs rétt innan marka nýrra starfsleyfa Umhverfisstofnunar.

Umhverfisstofnun bendir á að þeir útreikningar á losun næringarefna (kg næringarefna/framleitt tonn) sem fram koma í frummatsskýrslu eru ekki í fullu samræmi við þær reikniformúlur og forsendur sem stofnunin notar til þess að meta losun við gerð losunarmarka í starfsleyfum¹. Hægt er að nálgast frekari upplýsingar um þessar reikniáðferðir hjá stofnuninni ef rekstraraðili kýs.

Umhverfisstofnun kallar eftir skýrri áætlun á því í matsskýrslu hvert sé áætluð losun fosfórs og köfnunarefnis í frárennsli eftir hreinsun í stækkaðri eldisstöð, þ.e. hvert sé magn fosfórs og niturs (uppleyst og fast efni) í frárennsli frá stöðinni sem losnar í viðtakann. Umhverfisstofnun kallar eftir að reikniformúlur hlutfallsútreikninga næringarefnalosunar fylgi í matsskýrslu.

Fram kemur í kafla 3.8 að frárennsli frá starfsmannaaðstöðu fer í gegnum rotþró áður en því er veitt út í sjó. Umhverfisstofnun bendir á að allt skólp frá starfsmannaaðstöðu skal uppfylla skilyrði reglugerðar nr. 798/1999 um fráveitur og skólp. Þar kemur fram að til að uppfylla kröfu um tveggja þrepa hreinsun skal siturbeð vera til staðar auk rotþróar. Ekkert er fjallað um siturbeð í frummatsskýrslu og kallar Umhverfisstofnun eftir nánari umfjöllun í matsskýrslu um meðhöndlun skólps á svæðinu og uppsetningu þeirra kerfa sem þarf til að uppfylla ákvæði reglugerðar.

¹ Köfnunarefni:

Á föstu formi [kg] : $([Fóðurmagn, kg] * hlutfall þurrefnis * hlutfall köfnunarefnis * 0,15)$

Á uppleystu formi [kg]: $([Fóðurmagn, kg] * hlutfall þurrefnis * hlutfall köfnunarefnis * 0,48)$

Fosfór:

Á föstu formi [kg] : $([Fóðurmagn, kg] * hlutfall þurrefnis * hlutfall fosfórs * 0,44)$

Á uppleystu formi [kg]: $([Fóðurmagn, kg] * hlutfall þurrefnis * hlutfall fosfórs * 0,26)$

Lífrænn úrgangur úr eldi

Fram kemur í frummatsskýrslu að árið 2019 hafi orðið til í stöðinni alls 84 tonn af dauðfiski og rúmir 13.000 lítrar af dauð/afgangshrognum. Móttökustaður þess úrgangs er Skinnfiskur ehf. í Suðurnesjabæ sem nýtir fiskinn í loðdýrafóður. Ekki er fjallað um hvað skal gert við set eða fastefni (seyru) sem safnast í hreinsikerfi eldisvatns. Umhverfisstofnun hvetur rekstraraðila til þess að kanna endurnýtingar-möguleika fyrir allan lífrænan úrgang stöðvarinnar. Efnið sem síast úr frárennsli fiskeldis er að mestu næringarefni (köfnunarefnis og fosfór) í formi saurs fiska og fóðurleifa. Umhverfisstofnun telur mikinn umhverfisávinning felast í því að minnka magn lífræns efnis í urðun og tekur fram að næringargildi efnisins er talsvert og því hentugt til endurnýtingar s.s. áburðarnýtingar. Stofnunin vinnur að gerð leiðbeininga til aðila í fiskeldi á landi um endurnýtingarmöguleika fastefna/sets úr frárennsli m.a. til áburðar fremur en til förgunar með urðun.

Umhverfisstofnun telur að í matssýrslu þurfi að fjalla vel um hvernig áætlað sé að meðhöndla úrgang frá stöðinni eftir stækkun. Þá er mikilvægt að fjalla um áform um meðhöndlun lífræns úrgangs, hvort áform séu um að finna leiðir til endurnýtingar í stað urðunar og þær áætlanir bornar saman við núverandi starfsemi í matsskýrslu.

Lífríki viðtaka

Gerð var rannsókn á lífríki fjörunnar í Vogavík af Náttúrustofu Suðvesturlands. Þar kom fram að lífríki og búsvæði Vogavíkur er fjölbreytt með klapparfjörum og setfjörum, leirum og þangfjörum. Í greinargerð í viðauka skýrslu Náttúrustofu Suðvesturlands um rannsókn á lífríki Vogavíkur segir: *“Mikið náttúrulegt ferskvatnsstreymi er viðvarandi á rannsóknarsvæðinu og eru seltugildi því mjög breytileg og lífríkið eftir því.”*

Líkt og kemur fram í frummatsskýrslu þá falla leirurnar í Vogavík undir sérstaka vernd a-liðar 61. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd. Leirurnar liggja m.a. þar sem áætlað er að leggja nýja útrás frárennslis. Mikilvægt er að í matsskýrslu sé fjallað um það hvernig rekstraraðili muni takmarka rast á leirunum við framkvæmdina og reksturs stöðvarinnar. Fram kemur að ástand fjörunnar við útrás er gott vegna öldufars svæðisins. Ekki er talið að núverandi starfsemi fiskeldisstöðvarinnar hafi haft neikvæð áhrif á lífríki fjöru og á grunnsævi Vogavíkur skv. frummatsskýrslu.

Í frummatsskýrslu er greint frá mati tveggja framkvæmdakosta, A og B. Kostur A var aukin framleiðsla á laxi og vinnsla á grunnvatni með fráveitu í fjöru (núverandi fyrirkomulag). Kostur B var aukin framleiðsla á laxi og vinnsla á grunnvatni með fráveitu til sjávar. Stofnunin telur valkost B vera ákjósanlegri valkost en m.t.t. áhrifa á lífríki fjöru og grunnsævis. Stofnunin minnir á að ef ekki eru til staðar landfræðilegar aðstæður sem gera það ómögulegt að leggja útrásina út minnst 5 metra niður fyrir meðalstórstraums-fjöruborð eða 20 metra út frá meðalstórstraumsfjörumörkum þá er slík útfærsla skyld skv. 2. mgr. 9. gr. reglugerðar nr. 798/1999 um fráveitur og skólp. Við mat á áhrifum valkosta A kemur fram að lífrænt álag verður meira á viðtakann við aukna framleiðslu en yfirgnæfandi meirihluti botndýralífs á svæðinu er viðkvæmt eða lítið þolið fyrir auknu lífrænu álagi. Umhverfisstofnun telur að gera megi ráð fyrir því að áhrif verða talsvert

neikvæð á botndýralíf við aukna losun næringarefna en tekur jafnframt fram að aukin hreinsun eldisvatnsins ætti að koma í veg fyrir það. Án hreinsunar mun lífríki við útrásin breytast í kjölfarið og áhrifin talsvert neikvæð. Umhverfisstofnun telur að til þess ætti ekki að koma þar sem útrásin verður lögð niður fyrir stórstraumsfjöru (valkostur B) og hreinsun á eldisvatni mun sía 70-90% alls fastefnis áður en það er losað í viðtakann.

Stofnunin áréttar að í matsskýrslu framkvæmdar þurfi að skýra betur frá áhrifum framkvæmdar á viðtakann m.t.t. allra mótvægisáðgerða í formi hreinsunar og nýrrar útrásar.

Fuglar

Fram kemur í frummatsskýrslu áhrif framkvæmdar á fugla verði jákvæð út frá núverandi starfsemi. Stofnunin tekur fram að hreinsun eldisvatns og blöndun frárennslis í viðtakann sé grundvöllur þess að fuglar muni ekki sækja óhóflega að útrásinni í fæðuleit líkt og hefur verið við stöðina. Því ættu áhrifin að vera óveruleg. Ef til þess kemur að ágangur fugla við útrás frárennslis sé mikill telur Umhverfisstofnuna að rekstraraðili verði að bregðast við því með mótvægisáðgerðum. Stofnunin metur áhrif framkvæmdarinnar á fugla vera óveruleg ef eldisvatn verður hreinsað líkt og fjallað er um í frummatsskýrslu og útrásin lögð út 5 metra niður fyrir meðalstórstraumsfjöruborð.

Umhverfisstofnun tekur undir það sem fram kemur í frummatsskýrslu um mikilvægi Vogavíkur fyrir fugla er fólgið í hinum lífríku fjörum og leirum og sækja fuglarnir fæðu sína á svæðið að miklu leyti. Stofnunin telur mikilvægast að framkvæmdin og rekstur stærri eldisstöðvar hafi ekki neikvæð áhrif á lífríki leiranna.

Annað

Starfsemin hefur fengið frávik vegna framleiðslu umfram 200 tonna ársframleiðslu umfangs sem er heimilað í núgildandi starfsleyfi. Mynd 4.3 í frummatsskýrslu sýnir áformaða þróun heildarlífmassa (seiði og lax til áframeldis) yfir árið miðað við fyrirhugaða framleiðsluaukningu í 450 tonna hámarkslífmassa (núverandi eldi). Samkvæmt myndinni er áætlað að lífmassi í stöðinni fari í 453,1 tonn í desember sem yrði umfram 450 tonna lífmassa heimild. Þá má einnig benda á að í sama kafla segir: „*Gera má ráð fyrir að hámarkslífmassi í eldinu geti orðið allt að 500 tonn*“ sem væri þá 50 tonnum umfram þá heimild sem rekstraraðili sækir um og vel umfram þau 200 tonn sem nú eru heimiluð í starfsleyfi.

Niðurlag

Umhverfisstofnun hefur farið yfir fyrirliggjandi frummatsskýrslu og telur lífríki í fjöru og grunnsævi kunna að verða fyrir neikvæðum umhverfisáhrifum vegna framkvæmdarinnar en með mótvægisáðgerðum er ekki líklegt að áhrifin verði umtalsverð. Mikilvægt er að staðið sé að mengunarrvörnum, þ.e. hreinsun frárennslis og mótvægisáðgerðum frágangs svæðis við nýja útrás, til að lágmarka umhverfisáhrif framkvæmdarinnar.

Stofnunin telur áhrif framkvæmdar á umhverfispætti vera eftirfarandi:

Jarðmyndanir: Áhrif á hraun eru í formi óafturkræfs rasks sem er á deiliskipulögðu athafnarsvæði og eru því metin óveruleg.

Grunnvatnstaka: Áhrif kunna að verða talsvert neikvætt ef dæling á ferksvatni verður of mikið fyrir endurnýjun grunnvantnshlotsins en ef endurnýjun er næg þá veldur aukin vatnstaka óverulegum áhrifum. Afleidd áhrif framkvæmdarinnar á nærliggjandi sveitarfélag verða þau að bora þarf fyrir nýju vatnsbóli fyrir sveitarfélagið.

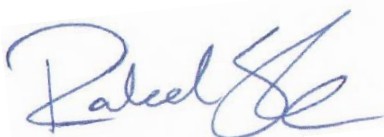
Lífríki: Áhrif á lífríki viðtaka í fjöru og á grunnsævi kunna að verða talsvert neikvæð vegna frárennslis en staðbundin og hægt að gera áhrif óveruleg með nægum mengunarvörnum og mótvægisáðgerðum.

Fugla: Áhrif eru metin óveruleg en mikilvægt að frárennslis skerði ekki lífríki leiranna sem fuglar nýta til fæðuöflunar.

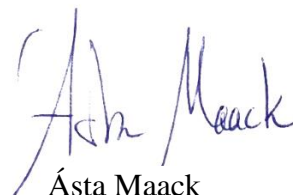
Umhverfisstofnun telur að bæta megi framsetningu upplýsinga töluvert. Stofnunin telur mikilvægt að eftirfarandi verði skýrara í matsskýrslu framkvæmdar:

- Umfang framkvæmdar, hámarks lífmassi í stöðinni á hverjum tíma, framleiðsla á ári og upplýsingar um það hvernig starfsemin skiptist niður í lífmassa seiða, klakfiska og áfarmeldis/sláturfiska.
- Framsetning á upplýsingum um grunnvatnsvinnslu og útskýring á því hver áhrif næringarefnalosun eldisins hefur áhrif á grunnvatn og hvers vegna.
- Ítarlegri umfjöllun um magn og hreinsun eldisvatns í klak- og áfarmeldi stöðvarinnar.
- Áformað rennslis frárennslis í viðtaka eftir stækkun stöðvarinnar og mat á áhrifum losunar hreinsaðs frárennslis á lífríki viðtakans 5 metra niður fyrir meðalstórstraumsfjöruborð og hver áhrif frárennslis verða á leirur sem njóta sérstakrar verndar.
- Hvernig ganga skuli frá núverandi útrásum og tjörn þegar notkun þeirra er alfarið hætt.
- Tveggja þrepa hreinsun skólps á svæðinu og uppsetningu þeirra kerfa sem þarf til að uppfylla ákvæði reglugerðar nr. 798/1999.
- Áform um meðhöndlun lífræns úrgangs og valkostir í endurnýtingu hans.

Virðingarfyllt

Rakel Kristjánsdóttir
sérfræðingur

Ásta Maack
sérfræðingur